

Институт за истраживање српских страдања у XX веку

МАСОВНИ ЗЛОЧИНИ АПРИЛА 1992.

Приредила: Драгана Гавриловић

3. АПРИЛ 1992.

Купрес, посебно насеља "Вилине куће" и "Кратеж" (град Купрес: Срба 1297, Хрвата 961, муслимана 365, Југословена 65) напад и окупација почели су **3. априла 1992.** Ова акција хрватских оружаних снага представљала је, као и у случају Брода и Сијековца, поход ничим изазване, отворене оружане агресије Републике Хрватске на СФРЈ и БиХ.

Напад извршиле регуларне оружане формације Републике Хрватске: 106. бригада из Осијека, специјална јединица "Жути мрав" из Вуковара, 101. загребачка бригада, студентска бојна "Краљ Томислав" из Загреба, бојна "Зрињски" из Загреба, јединица за посебне задатке МУП Републике Хрватске уз употребу тешког наоружања и тенкова. У нападу активно садејствовало и више паравојних јединица (ХОС и ЗНГ) локалних Хрвата и муслимана из Дувна, Ливна, Бугојна, Г. Вакуфа и осталих ближих општина тзв. Херцег-Босне. У току само неколико дана окупације општинског центра дошло је до више масовних и појединачних сурових егзекуција похватаних цивила српске националности, често извршених само хладним оружјем. Места покоља и убистава су готово у подједнакој мери: улице, станови, властите или комшијске куће, порта и црква, цивилни затвори или војне касарне. У овом удруженом хрватско-муслиманском походу убијено је и на веома суров начин масакрирано више десетина лица српске националности.

Српском страдању је у доброј мери, индиректно, својим пасивним односом, допринела и ЈНА, тада још увек једина легална оружана сила СФРЈ и БиХ, зато што није спречила долазак и концентracију толико бројних хрватских и муслиманских јединица и њихов напад на Купрес. Срби у то време нису имали своје националне оружане формације, а тиме ни могућност властите одбране.

Због тога је уследио егзодус и српског становништва, не само купрешке општине, већ и знатно ширег подручја, поготово из суседних општина Ливно и Дувно. Наредни дани били су дани појединачних и масовних, обично веома сурових, егзекуција више

**Масовни злочини муслиманских и хрватских снага над Србима,
1992 – 1995.**

десетина лица српске националности у Купресу и појединим насељима ове општине.

О томе су др Радован Караџић и мр Момчило Крајишник обавестили господина Хосе Кутилџера, лорда Карингтона и министре спољних послова европске заједнице. Међутим, они су се оглушили на апеле за помоћ угроженим српским подручјима.

Жртве: 1) Милишић (Миленко) Милан, 1965; 2) Марјановић (Вукан) Радојка, 1945; 3) Јарчевић (Трифко) Недељко-Швабо, 1950; 4) Канлић (Гојко) Војислав-Крез, 1955; 5) Драгољевић (Стојан) Тодор-Тоша, 1957; 6) Лугоња (Богољуб) Стеван, 1966; 7) Боснић (Недељко) Шпиро, 1954; 8) Баштић (Томислав) Предраг-Педо, 1971; 9) Канлић (Душан) Мирко, 1950; 10) Дувњак (Драгомир) Владо, 1945; 11) Зубић (Ристо) Јован, 1950; 12) Челебић (Петар) Драго -Драгец, 1966; 13) Шешум (Милош) Момчило, 1937; 14) Контић (Вукан) Лазо, 1960; 15) Павловић (Станко) Трифко-Лола, 1957; 16) Контић (Станко) Милорад-Ћиро, 1958; 17) Павловић (Владо) Јово, 1951; 18) Јарчевић (Марко) Властимир, 1956; 19) Каран (Станко) Недељко, 1948; 20) Шормаз (Јово) Драган, 1952; 21) Марковић (Миланко) Драган-Гаца, 1969; 22) Ваван (Гојко) Илија-Кирија, 1950; 23) Ненад (Павле) Тошић, 1964. из Краљева; 24) Милан (Лука) Рашета, 1941, Пригревица-Апатин; 25) Дувњак (Саво) Никола, 1957; 26) Живанић (Вуко) Жарко, 1946; 27) Керановић (Божо) Марко- Такач, 1948; 28) Манојловић (Станко) Ђорђе, 1955; 29) Панић (Петар) Лука, 1946; 30) Марић (Миленко) Станко, 1949; 31) Даниловић (Јово) Влајко, 1952; 32) Кнежић (Миленко) Раде, 1926; 33) Чађеновић (Милован) Драган, 1959. из Плава.

**Масовни злочини муслиманских и хрватских снага над Србима,
1992 – 1995.**

*Требиње, 17. август 1993. године: 32 леша српских цивила допремљена са
Кућреса. Жртве усташког шерора*

Доњи Малован, Општина Купрес, чисто српско село (Срба 398), нашло се на удару и страдало у масовној и неочекиваној оружаномј инвазији регуларних војних јединица Републике Хрватске и хрватско-муслиманских паравојних и параполицијских илегалних формација основаних у БиХ (припадника "Зелених беретки", "Патриотске лиге", ЗНГ и ХОС) на Купрешку висораван, Босну и Херцеговину и СФРЈ **3. априла 1992.** Том приликом на веома суров начин убијено је више цивилних лица, поготово мушкараца из српске породице Дувњак. Све жртве овог напада су српске националности. Њихова покретна имовина опљачкана, а непокретна разорена и уништена. Оскрнављена, опљачкана и разорена је и српска православна црква Светог Лазара Косовског.

Жртве: 1) Дувњак (Митар) Милош, 1925. и његов син 2) Дувњак (Милош) Митар, 1967; 3) Дувњак (Дане) Митар, 1940; 4) Дувњак

**Масовни злочини муслиманских и хрватских снага над Србима,
1992 – 1995.**

(Симо) Светозар, 1962; 5) Дувњак (Симо) Душан-Палачинак, 1967; 6) Дувњак (Владо) Милан, 1936; 7) Дувњак (Драгун) Даринка, 1935; 8) Дувњак (Аћим) Владо, 1907; 9) Дувњак (Лука) Маринко, 1922; 10) Калнић (Перо) Нико, 1956; 11) Живко (Јово) Максимовић, 1966.

4. АПРИЛ 1992.

Српски Брод, урбани део града. У општем и безочном походу на становнике српске националности: њиховом отпуштању са посла, забрани слободног кретања по граду, блокади саобраћајница према српским насељима и сталним претњама, претресима станова и, притом, пљачки имовине, уценама, хапшењима, протеривањима у тек основане разне полицијске и војне "сабирне центре" и логоре, све чешће долази чак и до неприкривеног јавног физичког злостављања, линчовања и убистава. Такав случај се догодио и **4. априла 1992.** када су без неког повода у граду убијена четири лица српске националности. Једини разлог за овај злочин био је национална припадност жртава, односно што три жртве имају "националистичка" презимена. Некако у исто време у граду је опљачкана и до темеља разорена српска православна црква Покров Пресвете Богородице из 1890. године и парохијски дом.

Жртве: 1) Душко (Андрија) Милошевић, 1972; 2) Ивица (Јанко) Шкварц, 1971; 3) Недељко (Недо) Југовић, 1944. и његов син 4) Драган (Недељко) Југовић, 1972.

Пред идентификацију Срба откопаних из масивне гробнице у Српском (Босанском) Броду.

Костреш српско село (Срба 382, Хрвата 15, муслимана 2) у Општини Дервента. Недељу дана после масакра Срба у Сијековцу

још стравичнији злочин над мештанима српске националности је извршен **4. априла 1992.** у Кострешу. Велики број жртава је убијен на најгори начин: хладним оружјем, ножем и тупим предметом. Напад на село су извршиле формације регуларне војске Републике Хрватске уз помоћ и подршку локалних муслиманских и хрватских илегалних паравојних и параполицијских група и јединица. У време напада БиХ још није била проглашена за независну државу и налазила се у саставу СФРЈ. По извршеном злочину и ово село посетили чланови председништва и високи функционери БиХ: др Биљана Плавшић, Фикрет Абдић и Фрањо Борас. Ни то није спречило прогон српског становништва овог дела Посавине и ускоро је Костреш постао напуштено и пусто, стнички очишћено, село. Ни представници међународне заједнице, који су били сведоци догађаја, ништа нису предузели да би обавестили светску јавност и заштитили угрожено становништво. Српска покретна имовина опљачкана, а непокретна добрим делом спаљена и разорена. У овим акцијама помињу се 124. и 153. хрватска бригада, ријечка "Ханџар дивизија", загребачка 103. домобранска бојна и претежно муслиманске формације: "Црна легија", "Патриотска лига", "Змај од Босне", али и др.

Жртве: 1) Миле (Недо) Шкрга, 1933; 2) Госпава (Коста) Тривунчевић, 1921; 3) Стоја (Теодор) Плавшић, 1922; 4) Ристо (Радован) Пиваш, 1947; 5) Десанка (Константин) Пиваш, 1949; 6) Петра (Мирко) Митровић, 1945; 7) Миле (Ђорђе) Секулић; 8) Љепосава (Тривун) Секулић, 9) Ђорђо (Миле) Лазић, 1923; 10) Петра (Божо) Лазић, 1920.

7. АПРИЛ 1992.

Рилић, Општина Купрес, село које чине само припадници српског народа (Срба 202) и које су **7. априла 1992.** нападе и опустошиле углавном исте, већ поменуте, хрватско-муслиманске оружане формације, пристигле из Р. Хрватске. Оне су извршиле агресију на СФРЈ, БиХ, купрешку висораван и сам град Купрес. У поробљавању Рилића учествовале су и илегалне паравојне партијске оружане јединице локалних Хрвата и муслимана. Ни у овом случају ЈНА се није на време супродставила и спречила нападаче. Жртве напада су искључиво лица српске националности. Поред неколико убистава, од којих су нека извршена на бестијалан начин, нападачи су из села Рилић протерали или затворили похватане преживеле мештане, а њихову имовину опљачкали. Оно што нису могли да однесу разорили су и попалили.

Жртве: 1) Нико (Божо) Малеш, 1931; 2) Душан (Ђуро) Соро, 1934; 3) Борисав (Љубо) Рудић, 1941.

8. АПРИЛ 1992.

Барово, најбројније село у Општини Јајце у коме већину чине мештани хрватске националности (Хрвата 934, муслимана 513, Срба 156). Наоружани Хрвати и муслимани, мештани Барова и њихови саучесници из околних хрватских и муслиманских насеља у униформама и са ознакама једне од више хрватских паравојних илегалних оружаних формација, познатих под називом "Хрватске ослободилачке снаге" (ХОС), **8. априла 1992.** два дана након што је БиХ добила међународно признање, на препад, из заседе на једном од њихових "контролних пунктова", убили су седам ненаоружаних припадника резервног састава ЈНА, ВП 1445. Можда треба подсетити да је ЈНА у то време била једина легална оружана војна формација у БиХ. Злочин се догодио на магистралном путу код хидроелектране "Јајце 2". Припадници паравојне формације ХОС-а без непосредног повода и уобичајених овлашћења том приликом пресрели су аутобус ДП "Сервистранс" (Доњи Вакуф) који је саобраћао на редовној линији Бања Лука-Бугојно и из лаког пешадијског наоружања убили седам резевиста ЈНА српске националности. У истом нападу тешке телесне повреде задобило је и шест цивилних лица, путника који су се налазили у аутобусу. То је био први јаван оружани терористички препад на лица српске националности на подручју ове општине.

Жртве: 1) Бранислав (Симо) Зељко, 1965. из Благаја, оп. Д. Вакуф; 2) Јово (Миле) Икић, 1969. из Маслића, оп. Бугојно; 3) Ново (Љубо) Клиндо, 1964. из Градишке; 4) Душан (Трифко) Кочабер, 1962. из Маслића; 5) Саво (Миленко) Сукара, 1964. из Голеша, оп. Травник; 6) Драган (Станко) Будиша, 1965. из Бугојна и 7) Предраг (Славко) Ђимић, 1970. из Бугојна.

7 - 9 . АПРИЛ 1992.

Занаглина, мало српско село (66 становника) у Општини Купрес. Напад на Занаглину и окупацију овог села извршиле су, у току свеобухватне офанзиве на подручје Купреса и Купрешке висоравни, већ помињане оружане формације Републике Хрватске и локални паравојни састави, претежно регрутовани из хрватских и муслиманских насеља купрешке и суседних општина. Окупација села трајала је три дана, од **7. до 9. априла 1992.** У том раздобљу и ово српско село до темеља уништено, а више мештана убијено. Остатак, преживелих и похватаних становника српске

националности протеран у логоре. Њихова имовина је опљачкана, а што се није омогло однети спаљено је и разорено.

Жртве: 1) Спремо (Бранко) Милорад-Поп, 1936; 2) Соро (Ђуро) Душан, 1934; 3) Марић (Јово) Спасоје, 1930; 4) Соро (Митар) Петар, 1914; 5) Спремо (Стјепан) Страхило, 1910.

10. АПРИЛ 1992.

Ботун (Срба 39, Хрвата 32) у Општини Купрес. Српски део села страдао **10. априла 1992.** у току напада веома бројних регуларних војних формација Републике Хрватске и паравојних наоружаних група локалних муслимана и Хрвата на Купрешку висораван, град Купрес и безмало сва околна српска насеља. Жртве напада на Ботун су искључиво лица српске националности. Неке од жртава су сагореле у својим спаљеним домовима. Сви похватани Срби, од којих је знатан број њих био повређен током гранатирања и борбених дејстава, одведени су у разне тзв. сабирне центре и логоре у којима су били изложени сталном злостављању и страдањима. Сва затечена српска имовина у окупираном селу, стока, пољопривредни алати и машине, храна, бела техника и опрема домаћинства, опљачкани и уништени.

Жртве: 1) Савица (Јово) Спремо, 1920; 2) Бранислав (Мирко) Спремо-Двица, 1950; 3) Ненад (Илија) Вашалић, 1954. из Београда; 4) Анђа (Илија) Спремо, 1935; 5) Шкрбић (Петар) Ненад, 1934; 6) Шкобић (Петар) Стојан, 1957;

15. АПРИЛ 1992.

Мостар, свако удаљавање из касарне и кретање по граду у мањим групама или појединачно ненаоружаних припадника ЈНА било је ризично и опасно. У Мостару и добром делу Херцеговине, у тзв. Херцег-Босни, већ су месецима харале наоружане паравојне јединице састављене од локалног хрватског и муслиманског становништва или војници пристигли из Републике Хрватске. Мета њихових акција били су припадници ЈНА, њихове породице и војни објекти (касарне, болнице, магацини, фабрике оружја и муниције, и ид.). У току само једног дана, у пар или више акција на ширем

подручју града, **15. априла 1992.** киднаповано је шест ненаоружаних, тек мобилисаних, резервиста из Црне Горе, општине Никшић и Шавник, припадника Подгоричког корпуса ЈНА. Препад се догодио неочекивано, на непознатом месту у граду или околини и откривен тек у вечерњим часовима за време прозивке. Од тада се о судбини тих лица дуго ништа није знало. Веровало се да нису убијени већ да су само киднаповани и, највероватније, завршили као и многи други пре њих, у неком од бројних хрватских логора, по свему судећи сплитском логору Лора. Већ су постојала бројна сведочења о страдању Срба и припадника ЈНА у хрватско-муслиманским логорима и мукама којима су их изложили хрватски иследници, војници и полицајци. (Према откривеним сазнањима зверства почињена у Лори понекада превазилазе зверства почињена у Јасеновцу и осталим Павелићевим логорима током Другог светског рата.) Команда, управа, иследници и стражари, и не само они, већ и сви грађани Сплита који су хтели да искале свој бес према Србима, могли су, не бирајући средства, да то остваре у Лори. Колико је Срба убијено у овом логору вероватно се никада неће сазнати. То је и данас, као и у току рата, државна тајна Републике Хрватске, као што је већ више од шест деценија хрватска државна тајна и логор Јасеновац. Довољно је још рећи да је свака смрт, у односу на мучења којима су изложени, за њих била награда. То потврђују преживели логораши Лоре.

Жртве: 1) Лука (Милан) Газивода, 1959; 2) Драган (Момчило) Јаковљевић, 1967; 3) Павле (Никола) Поповић, 1957; 4) Ратко (Живојин) Симовић, 1963; 5) Боривоје (Јован) Зиројевић, 1956; 6) непознат резервиста чије име још није било унето у евиденцију, али то је сигурно један од следећих покојника: Милош (Василије) Перуновић, 1965; 7) Лука Папић; 8) Радомир Вулић; 9) Милан Шушић; 10) Неђељко Јанковић или 11) Радивоје Петковић.

24. АПРИЛ 1992.

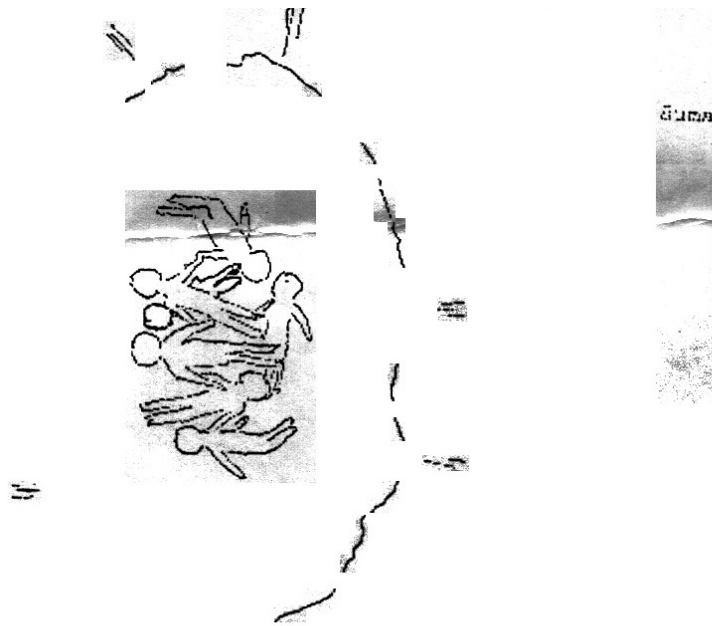
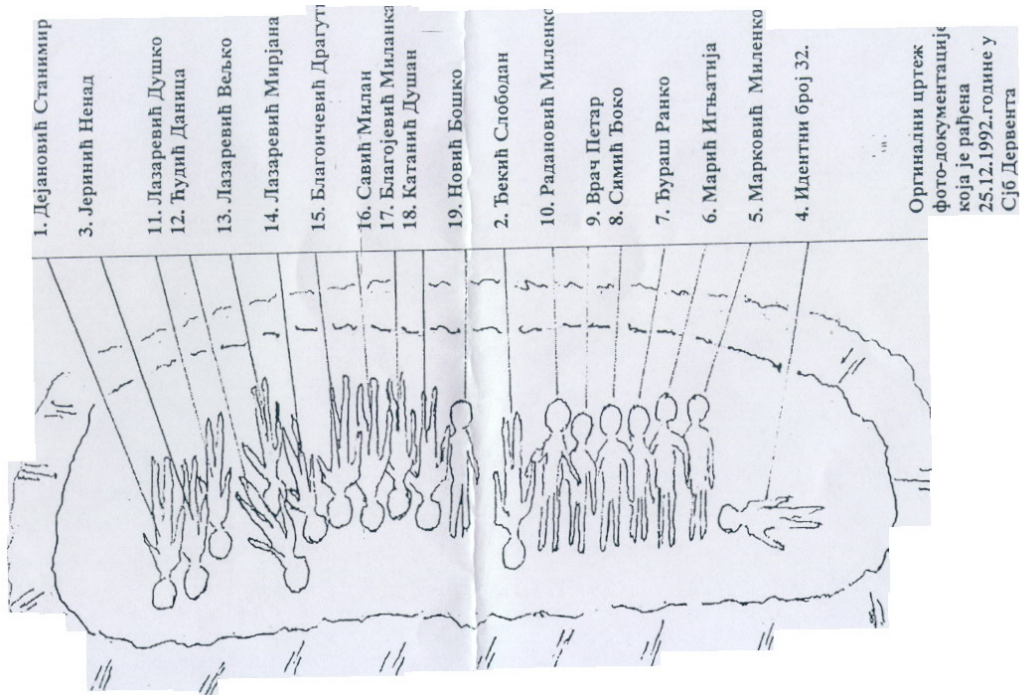
Чардак и Јасиковача, приградска суседна српска насеља општинског центра и града Дервента које су хрватско-муслиманске снаге Армије БиХ опколиле и почеле да нападају и гранатирају 15-16. априла 1992. У акцији је учествовало неколико стотина Хрвата и муслимана, углавном добровољаца, припадника Армије БиХ из ове и суседних општина, уз снажну подршку тешког наоружања које су из Републике Хрватске довели припадници регуларних оружаних снага ове некадашње југословенске републике. Дана **24. априла** опкољене мештане посетили су представници Међународне заједнице који су посредовали, али, на

**Масовни злочини муслиманских и хрватских снага над Србима,
1992 – 1995.**

жалост, нису онемогућили нападаче да остваре своје намере. У наредна два дана, **25-26. априла** неколико група жена и деце преко реке Укрине успело да се спасе и пређе на српску територију. Па и поред тога велики број мештана је убијен или завршио у логорима за Србе који су отворени на више места у општини: у просторијама бившег Дома ЈНА, касарни Рабић, насељу Поље (кућа Јозе Јураковић) и основној школи у хрватском селу Пољарима. У току окупације која је трајала до Видовдана и пробоја спасоносног коридора и ослобађања овог дела Посавине, у самом граду, поготову у периферним насељима Чардак и Јасиковача, убијено више десетина особа српске националности. Многе жртве су масакриране и спаљене у својим кућама. Ексхумација страдалника је извршена у масовној гробници на гробљу у Модрану 18. децембра и у заједничкој гробници насеља Чардак између 21. и 23. децембра 1992. године. У току више од два месеца окупације српска покретна имовина је опљачкана, а непокретна имовина спаљена и разорена. За то време у Дервенти је уништен православни храм Успење Пресвете Богородице из 1885. године и Парохијски дом. Дервента је у току оружаних сукоба и окупације, уз Вуковар, вероватно најразоренији град на просторима некадашње Југославије.

Жртве: 1) Вељко (Паво) Лазаревић, 1947, његова супруга 2) Мирјана (Влајко) Лазаревић, 1950. и њихов син 3) Душко (Вељко) Лазаревић, 1972; 4) Станимир (Тодо) Дејановић, 1952; 5) Драгутин (Миливоје) Благоичевић, 1962; 6) Даница (Душан) Ћудић, 1954; 7) Милојко (Драго) Поповић, 1965; 8) Бошко (Недељко) Новић, 1963; 9) Гавро (Алекса) Петковић, 1934; 10) Миланка (Ненад) Благојевић, 1952; 11) Петар (Душан) Врач, 1951; 12) Петар (Јово) Татомир, 1956; 13) Милан (Млађен) Савић, 1950; 14) Душан (Бранко) Катанић, 1955; 15) Слободан (Милован) Ђекић, 1956; 16) Ђорђе (Петар) Симић-Ђоко, 1956; 17) Ранко (Благоје) Ђураш, 1922; 18) Игњатије (Јово) Марић, 1948; 19) Миленко (Душан) Марковић, 1955; 20) Миленко (Драгутин) Радановић, 1947; 21) Симо (Миле) Зечевић, 1934; 22) Ружица (Ковиљка) Савић, 1972; 23) Ђуро (Милан) Тривановић, 1952; 24) Видосава (Илија) Цвијетковић, 1917; 25) Пантелија (Илија) Поповић, 1921; 26) Златко (Момчило) Ђалић-Батан, 1955; 27) Благоје (Марко) Ђураш, 1947; 28) Борис Стјепановић, 1932; 29) Симеун (Душан) Симикић, 1929; 30) Петар (Ђорђе) Николић, 1937; 31) Саво (Милан) Гаврић, 1947; 32) Жељко (Станоје) Чолић, 1972; 33) непозната девојчица од око 16 година.

**Масовни злочини муслиманских и хрватских снага над Србима,
1992 – 1995.**

ЗЕЧЕВИЋ СИМО, син Миле, рођен 1934., Горњи Свилај, Ошак,
ТАТОМИР ПЕТАР, син Јове, рођен 1956., Пјеваловац, Дервента,
САВИЋ РУЖИЦА, кћи Надета, рођ.1972., Црнча, Дервента,
ТРИВАНОВИЋ ЂУРО, син Милана рођен 1952., Сл.Кобаш,
Н.Н. леш, идентни бр.23, тетоважа на лијевој надлактици (лик жене у колору), на лијевој
подлактици (слова ПАЛАМАР, БЕЈА, МАРИО-Е)
сфрј.Г.Ј.8.4.84. и петокрака десна рука, ружа на десној бутини а на
лијевој кољену срце.
ПЕТКОВИЋ ГАВРО, син Алексе, рођен 1934.Календеровци,Дервента
ЦВЈЕТКОВИЋ ВИДОСАВА, кћи Илије, рођена 1917-18?.Г.Барица.

Дервента, центар града, **24. април 1992.** Дobar део сеоских насеља великог дела босанске Посавине, поготово градове и општинске центре, окупирале су хрватске војне формације пристигле из суседне државе којима су се придружиле раније илегално формиране разне паравојне и параполицијске јединице, састављене од Хрвата и муслимана из тог дела Босне. Терор над Србима почео је да бесни као што је беснео над Србима и Јеврејима у време немачке окупације и Павелићеве Независне Државе Хрватске. Српско становништво нашло се без елементарне физичке или правне заштите, препуштено на милост и немилост представника нових власти. У Дервенти, као и у осталим градовима, прогони над Србима завршавају се или убиствима или хапшењима и одвођењем у концетрационе логоре. Породица Саве Живковића ликвидирана је у властитој кући на веома суров начин.

Жртве: 1) Горан (Саво) Живковић, 1977, његова мајка 2) Јелена (Раде) Живковић, 1944. и отац Саво (Бошко) Живковић, 1946.

НЕПОЗНАТ ДАТУМ 1992.

Бихаћ-градско насеље (Срба 8212, Хрвата 4797, муслимана 27757, Југословена 3961, осталих 1080). У погрому лица српске националности, који је почео још за време сукоба у Хрватској и пре него што је БиХ добила међународно признање као самостална држава, непознатог датума **априла месеца** почели су, углавном у ноћним часовима, нестајати Срби. Неки су принудно исељавани из својих станова и пуштани на слободну српску територију, неки су одвођени у логоре, а некима се изгубио сваки траг. У свим тим случајевима опљачкана је њихова имовина. Трагедија се догодила једне ноћи када су у својој кући страдали Милан Јарић и неколико његових најближих. Све је подсећало на усташке рације у већим градовима и тајна убиства за време владавине Анте Павелића и постојања његове НДХ. Тада је за такве случајеве владала позната крилатица: "Појео их мрак". У Бихаћу је у истом временском периоду уништена и српска православна црква Свете Тројице и Парохијски дом.

Жртве: 1) Милан Јарић, 1927; 2) Тихомир (Милан) Јарић, 1971; 3) Витомир (Милан) Јарић, 1970; 4) Роса (Ђуро) Вуксановић, 1933.

МАСОВНИ ЗЛОЧИНИ АПРИЛА 1993.

Приредила: Драгана Гавриловић

7-8. АПРИЛ 1993.

Горња Бреза (Срба 15, муслимана 493, Хрвата 32, Југословена 36, осталих 6) Општина Бреза, ноћу **7-8. априла 1993.** у породичној кући Ранка Новаковића масакрирана су четири члана ове породице. Злочин над овим, претежно женским особама, цивилима српске националности извршили су наоружани локални припадници Армије БиХ. Једино је покојни Рајко Новаковић убијен ватреним оружјем, остале, три женске, жртве убијене ножевима. Породица је током рата била изложена сталном малтретирању и претресима, у потрази за радио-станицом коју су Новаковићи наводно скривали и преко ње редовно обавештавали српску артиљерију где и како да гађа муслиманске положаје и Горњу Брезу. То је, по свему судећи, био разлог за покољ ове породице и пљачку њихове имовине.

Жртве: 1) Ранко (Милан) Новаковић, 1934. и његова супруга 2) Обренија (Јово) Новаковић, 1932, његова снаха 3) Милка (Илија) Новаковић, 1934. и његова старија сестра 4) Рајка (Милан) Новаковић- Ристић, 1922.

Грбови Новаковића на градском гробљу у Брези.

16. АПРИЛ 1993.

Трново, једно од већих српских села у Општини Шековићи, (Срба 388, Југословена 1, осталих 1) удаљено десетак километара од центра Општине, нападнуто је на **Велики петак 16. априла 1993.** Напад су извршиле оружане формације Армије БиХ, значи локални добровољци регрутовани са подручја муслиманских села околних општина. У току борби за одбрану села погинуло је више лица српске националности, који су спасили локално цивилно становништво и своје најближе од масакра који им је припремљен уочи великог православног празника Васкрса. Планери и организатори овог напада вероватно нису случајно одлучили да за напад изаберу посебно значајан дан за хришћане, дан Христовог распећа. Бирање српских празника за муслиманске нападе на српска села постало је обичај од којег муслимани од почетка рата нису одустајали. Та њихова пракса је један од разлога што се рат у БиХ сматра и верским ратом. То је саставни део стратегије џихада и освајачког похода исламских екстремиста против "верских неверника".

Жртве: 1) Радо (Миленко) Рељић, 1959; 2) Радован (Стојан) Стојановић, 1952; 3) Рајко (Миливоје) Радивојевић, 1956; 4) Милан (Милош) Лукић, 1942; 5) Раденко (Јаков) Васиљевић, 1962; 6) Душан (Драго) Бећаревић, 1956; 7) Матија (Десимир) Гагић, 1965; 8) Миленко (Трифко) Влачић-Шипка, 1956; 9) Драго (Јован) Бојанић, 1947; 10) Радивоје (Обрен) Радивојевић, 1951; 11) Цвијетин (Бранко) Гагић, 1952; 12) Драгиша (Ристо) Беговић, 1937; 13) Славко (Чедо) Гужвић, 1954; 14) Војислав (Неђо) Николић, 1950; 15) Миланка (Крсто) Лукић, 1953; 16) Љубо (Владимир) Бојанић, 1947.

22. АПРИЛА 1993.

Храсница, велики и познати муслимански логор за Србе (општина Илиџа- Сарајево). Злочин се догодио **22. априла 1993.** када су у знак одмазде за бекство неколико логораша, стражари стрељали три невина затвореника српске националности. Мушки затвореници из овог логора су, поред осталог, служили за копање траншеја и осталих утврђења за потребе Првог корпуса Армије БиХ или као живи штит при покушају пробоја и у нападима јединица Армије БиХ на линије српске одбране града Сарајева. У остатку "слободног" времена, значи за време боравка у логору, српски затвореници, без обзира цивили или војници, жене или мушкарци,

**Масовни злочини муслиманских и хрватских снага над Србима,
1992 – 1995.**

били су изложени свим врстама немилосрдног физичког и психичког злостављања.

Жртве: 1) Милан (Војин) Крстић, 1950; 2) Ранко (Радослав) Варагић, 1960; 3) Славољуб (Гојко) Капетина, 1963.